

vuoden jälkipuoliskolla: herrat Elving, Grotenfelt, Tollet, Listo ja Enckell jäseninä ynnä herrat Idman ja Mattsson varajäseninä.

Kaupunginvaltuuston sihteerintointa hoiti joulukuun 1 päivään asti lakitieteenkandidaatti, varatuomari Hj. Ekholm ja mainitusta päivästä lähtien ent. oikeusneuvosmies A. V. Lindberg sekä apulaissihteerintointa ent. prokuraattorinsihteerii J. R. Uggla.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden varrella 28 kertaa, niistä 5 kertaa lisätyin luvuin.

Vuoden varrella saapui 657 asiaa. Näistä ja vuoden alussa useilta edellisiltä vuosilta ratkaisematta olevista 82 asiasta ratkaistiin vuoden varrella 626 sekä poistettiin 3, joten vuoteen 1915 siirtyi 110 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 597 ja valtuuston puolesta annettujen kirjeiden luku 755.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1914 käsittelemistä asioista mainitaan seuraavat:

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. Kaupungin asemakaavaa koskevat asiat.

Tehtaanpuiston muutettu kaupungin asemakaava vahvistettu.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan toukokuun 13 päivänä 1913 oli, hyväksymällä rahatoimikamarin esityksen tontti-paikan luovuttamisesta Tehtaanpuistosta täkäläisten evankelis-luterilaisten seurakuntain uudelle kirkolle, m. m. antanut kamarin tehtäväksi 1) ryhtyä toimiin mainitun puiston kaupungin asemakaavan tarpeellisen muutoksen aikaansaamiseksi, lähetti kamari kirjelmässä tammikuun 2 päivältä valtuustolle kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ehdotuksen mainituksi kaupungin asemakaavanmuutokseksi sekä esitti, että ehdotukselle, josta terveydenhoitolautakunnan lausunto oli saatu, hankittaisiin k. senaatin vahvistus.

Tähän rahatoimikamarin esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi 2).

Sittemmin saatettiin maistraatin kirjelmässä toukokuun 9 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 3), että senaatti oli edellisen huhtikuun 28 päivänä vahvistanut ehdotetun kaupungin asemakaavanmuutoksen.

1) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 18 ja seur. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 7 §. — 3) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 3 §.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan toukokuun 13 päivänä 1913 oli päättänyt 1) k. senaatilta hankkia vahvistuksen hyväksymälleen XI ja XII kaupunginosassa olevain korttelien n:ojen 334, 335, 337, 338, 341, 342, 344, 345, 346 ja 349 kaupunginasemakaavanmuutoksen ehdotukselle, lähetti maistraatti kirjelmässä marraskuun 10 päivältä mainittua vuotta valtuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa valtuuston lausuntoa vaadittiin niiden muistutusten johdosta, joita lääkintöhallitus oli puheena olevaa ehdotusta vastaan tehnyt.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen, terveydenhoitolautakunnan ja rahatoimikamarin annettua lausunnot 2) asiasta päätti 3) kaupunginvaltuusto kamarin lausunnossa esiintuoduilla syillä esittää, että lääkintöhallituksen tekemiä muistutuksia ei otettaisi huomioon.

Sittemmin ilmoitettiin maistraatin kirjelmässä huhtikuun 18 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 4), että senaatti oli edellisen maaliskuun 31 päivänä vahvistanut valtuuston ehdottaman kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Sittenkun kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin oli kokouksessaan kesäkuun 10 päivänä 1913 päättänyt 5) kunnallisen teurastamon rakennettavaksi kortteleihin n:oihin 274, 275, 278 ja 279 Sörnäsän niemekkeelle, lähetti rahatoimikamari valtuustolle toukokuun 25:ntenä päivätyn kirjelmän, jossa kamari lausui että, koska mainittu päätös vaati näiden korttelien sekä niiden viereisten katujen uudestijärjestelyä sekä sanottujen korttelien itäpuolella olevain alueiden osittaista kaupunginasemakaavanmuutosta, oli teurastamon rakennustoimikunta teettänyt ehdotuksen X kaupunginosan korttelien n:ojen 272—280 kaupunginasemakaavanmuutokseksi sekä lähettänyt sen kamariin, samalla ilmoittaen, että niin rakennustoimikunta kuin kaupungin yleisten töiden hallituskin oli tarkastanut tämän ehdotuksen havaitsematta olevan syitä muistutuksiin. Ehdotuksen toteuttaminen ei millään tavoin vaikuttaisi oleviin omistusoikeusoloihin, lukuunottamatta, sitä että Helsingin siirappitehdasosakeyhtiön hallussa oleva tontti n:o 1 Sörnäsän torin varrella tehdaskorttelissa n:o 280 saisi hieman laajennetun suorakaidemaisen muodon sekä nimekseen n:o 11 Työpajakadun varrella viimeksi mainitussa korttelissa. Tiedustelun johdosta oli yhtiö ilmoittanut suostuvansa lunastamaan sen noin 770 m²:n laajuisen lisäalueen, joka ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen johdosta tulisi liitettäväksi yhtiön tonttiin, 12 markan hinnasta m²:ltä. Kamari, joka oli mainitusta kaupunginasemakaavan muutosehdotuksesta hankkinut terveydenhoitolautakunnan lausunnon, esitti, että kaupunginvaltuusto

Korttelien n:ojen 334, 335, 337, 338, 341, 342, 344, 345, 346 ja 349 kaupunginasemakaava vahvistettu.

Korttelien n:ojen 272—280 kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistus ja maa-alueen myynti.

1) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 8 ja 9. — 2) Rtk. kirj. tammik. 15 p. n:o 39. —

3) Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 5 §. — 4) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 11 §. — 5) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 51 ja seur.

hyväksyisi ehdotuksen ja hankkisi sille k. senaatin vahvistuksen sekä valtuuttaisi kamarin, sittenkun kaupunginasemakaavanmuutos oli vahvistettu, Helsingin siirappitehdasosakeyhtiölle edellä mainitusta hinnasta myymään puheena olevan lisäalueen ja määräämään kaupan muut ehdot.

Tähän rahatoimikamarin esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi 1).

Sittemmin ilmoitettiin 2) maistraatin kirjelmässä lokakuun 31 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli saman kuukauden 20 päivänä vahvistanut ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Korttelin n:o
179 muutettu
kaupungin-
asemakaava
vahvistettu.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan lokakuun 28 päivänä 1913 oli hyväksynyt 3) korttelissa n:o 179 IV kaupunginosaa sijaitsevan kaupungin ainespihan laajennus- ja jaoitusehdotuksen, lähetti rahatoimikamari kirjelmässä joulukuun 11 päivältä samaa vuotta valtuustolle kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ehdotuksen siitä johtuvaksi mainitun korttelin kaupunginasemakaavanmuutokseksi sekä esitti, että ehdotukselle, josta kamari oli hankkinut terveydenhoitolautakunnan lausunnon, anotaisiin k. senaatin vahvistusta. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi 4).

Sittemmin ilmoitettiin maistraatin kirjelmässä toukokuun 9 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 5), että senaatti oli edellisen huhtikuun 28 päivänä vahvistanut ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Korttelin n:o
392 muutettu
kaupungin-
asemakaava
vahvistettu.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt 6) koulutalon suomenkieliselle kansakoululle rakennettavaksi kortteliin n:o 392 XII kaupunginosaa, lähetti rahatoimikamari kirjelmässä maaliskuun 26 päivältä valtuustolle kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ehdotuksen mainitun korttelin kaupunginasemakaavanmuutokseksi, jonka mukaan yhdistämällä ja järjestämällä 10 korttelissa olevaa tonttia saataisiin koulua varten uusi tontti, ja esitti kamari, että ehdotukselle hankittaisiin k. senaatin vahvistus sekä että, koska korttelin muut tontit luultavasti tulivat järjesteltäviksi, sen johdosta että uusi asematalo kohdakkoin tuli rakennettavaksi Fredriksperin asemapihalle emäradan itäpuolelle sekä liikenne vaati laittamaan uusia kulkuväyliä sanotulle asemalle, viimeksi mainittuja tontteja ei toistaiseksi myytäisi.

Tähän rahatoimikamarin esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi 7).

1) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 15 §. — 2) Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 3 §. — 3) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 68. — 4) Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 6 §. — 5) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 3 §. — 6) Ks. tätä kert. siv. 39 ja 40. — 7) Valt. pöytäk. huhtik. 7 p. 5 §.

Sittemmin saatettiin maistraatin kirjelmässä elokuun 19 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 1), että senaatti oli vahvistanut ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Keskuspuiston perustamista Helsinkiin koskevassa asiassa huomautti kaupungin yleisten töiden hallitus kirjelmässä 2) tammi-kuun 17 päivältä 1913, että hallituksen ehdottama, Läntiseltä viertotieltä puistoon menevä päätie siihen liittyvine laitteineen vaati hiukan muuttamaan Florantien varrella sijaitsevain korttelien n:ojen 522—525 rajoja sekä niinkään järjestelemään viimeksi mainittua tietä, minkätähden sanotun alueen kaupunginasemakaavanmuutos oli tarpeen, ja esitti hallitus sen vuoksi hankittavaksi k. senaatin vahvistuksen hallituksen laatimalle, mainitun kirjelmän oheiselle puheena olevain korttelien kaupunginasemakaavan muutosehdotukselle.

Korttelien n:ojen 522—524 muutettu kaupunginasemakaava vahvistettu.

Rahatoimikamarin kirjelmässä 2) huhtikuun 6 päivältä ilmoitettua, että kamari, joka oli mainitusta kaupunginasemakaavan muutosehdotuksesta hankkinut terveydenhoitolautakunnan lausunnon, oli ehdotukseen yhtynyt, myöntyi 3) kaupunginvaltuusto hallituksen esitykseen.

Sittemmin saatettiin maistraatin kirjelmässä syyskuun 23 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 4), että senaatti oli edellisen elokuun 25 päivänä vahvistanut ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Sittenkun kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin oli kokouksessaan maaliskuun 31 päivänä päättänyt 5) ostaa tontteja ja tontinosia korttelista n:o 38 II kaupunginosaa uuden kadun teettämiseksi Rautatientorin ja Vuorikadun välille sekä varsinainen valtuusto oli antanut kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi 5) laatia ja valtuustolle lähettää ehdotuksen siitä johtuvaksi kaupunginasemakaavanmuutokseksi, lähetti rahatoimikamari kirjelmässä toukokuun 6 päivältä valtuustolle hallituksen laatiman ehdotuksen mainitussa kaupunginosassa sijaitsevain korttelien n:ojen 37, 38 ja 41 kaupunginasemakaavanmuutokseksi sekä esitti, että ehdotukselle, josta terveydenhoitolautakunnan lausunto oli hankittu, haettaisiin senaatin vahvistus. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi 6).

Korttelien n:ojen 37, 38 ja 41 muutettu kaupunginasemakaava vahvistettu.

Samalla kaupunginvaltuusto äänestettyään päätti, että uusi katu oli saava nimekseen Genombrottsgatan—Murtokatu.

Sittemmin saatettiin maistraatin kirjelmässä heinäkuun 28 päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi 7), että senaatti oli vahvistanut ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

1) Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 7 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 33. Ks. myös tätä kert. siv. 59 ja seur. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 8 §. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 3 §. — 5) Ks. tätä kert. siv. 46 ja seur. — 6) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 2 §. — 7) Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 7 §.

Kirkkomaan-
katua koskeva
kaupungin-
asemakaavan-
muutos.

Kaupunginvaltuuston kokouksessaan joulukuun 30 päivänä 1913 annettua ¹⁾ kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi, sittenkun kreikkalais-oikeauskoisen seurakunnan kanssa oli tehty lopullinen sopimus 15 metriä leveään, noin 3,700 m² käsittävän maakaistaleen luovuttamisesta kaupungille Kirkkomaankadun viereltä mainitun seurakunnan hautausmaana käytetystä alueesta 10 markan vastikkeesta neliometri, laatia ehdotuksen siitä johtuvaksi kaupungin-
asemakaavanmuutokseksi, lähetti rahatoimikamari, joka oli tuollaisen sopimuksen tehnyt, kirjelmässä syyskuun 17 päivästä valtuustolle hallituksen laatiman kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen mainitun kadun eteläosan laajentamiseksi sekä esitti, että k. senaattilta hankittaisiin vahvistus ehdotukselle. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾.

Rauennut
kysymys kort-
telin n:o 291
kaupungin-
asemakaavan
muuttamisesta.

Kirjelmässä tammikuun 8 päivästä mainitsi rahatoimikamari, että tehdaskorttelissa n:o 291 Sörnäsän rantatien varrella olevan tehdastontin n:o 13 omistaja, aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiö, sekä samassa korttelissa Laaksokadun varrella sijaitsevan tehdastontin n:o 2 omistaja, Kallion konepajaosakeyhtiö, olivat kamarilta anoneet saada omakseen lunastaa tontteihinsa rajoittuvat viimeksi mainitun kadun osat, ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto alustavasti hyväksyisi kirjelmän oheisen ehdotuksen puheenalaisen korttelin kaupunginasemakaavan muutokseksi sekä valtuuttaisi kamarin, sittenkun tämä kaupunginasemakaavanmuutos oli saavuttanut asianmukaisen vahvistuksen, edellä mainituille osakeyhtiöille myymään muutoksen johdosta syntyneet lisäalueet kamarin esittämin ehdoin.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ sillä lisäyksellä, että kumpaisenkin yhtiön tuli panna tarpeellinen vakuus niiden kanssa alustavasti tehdyn, puheena olevain alueiden ostoa koskevan sopimuksen täyttämisestä ennen ehdotetun kaupunginasemakaavanmuutoksen hankkimista ja viimeistään kesäkuun 1 päivänä.

Sittemmin ilmoitti rahatoimikamari kirjelmässä kesäkuun 4 päivästä, että edellä mainittua vakuutta ei ollut määräjän kuluessa pantu, sekä esitti sentähden, että kysymys korttelin n:o 291 kaupunginasemakaavan muuttamisesta saisi raueta. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾.

Lausunto kort-
telien n:ojen
103 ja 422 kau-
punginasema-
kaavanmuu-
tosta koske-
vasta asiasta.

Kirjelmässä joulukuun 14 päivästä 1913 lähetti maistraatti valtuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa kaupunginvaltuustolta oli vaadittu lopullista lausuntoa sen johdosta, mitä muinaistieteellinen toimisto oli k. senaatissa esittänyt asiassa, joka koski anottua

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 14 ja 15. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 7 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 7 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 11 §.

vahvistusta valtuuston joulukuun 10 päivänä 1912 tekemälle, XIII kaupunginosassa sijaitsevain korttelien n:ojen 403 ja 422 kaupunginasemakaavanmuutosta koskevalle päätökselle 1).

Rahatoimikamari, jonka lausunto asiasta oli hankittu, mainitsi kirjelmässä heinäkuun 9 päivältä kaupungin yleisten töiden hallituksen kamarille ilmoittaneen, että edellä mainitun kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen olivat tarkastaneet sekä muinaistieteellisen toimiston että hallituksen edustajat ja että ensinmainitutkin olivat sen nyttemmin hyväksyneet, kuitenkin lausuen toivomuksen että, jos jokin osa kohta museokorttelin n:o 422 ehdotettujen rajain ulkopuolella sijaitsevasta kaupungin omistamasta alueesta tarvittaisiin tilan tahi sopivan paikan hankkimiseksi vastaiselle M. A. Castrénin muistopatsaalle, kaupunginviranomaiset eivät kieltäytyisi antamasta sellaista paikkaa. Kun näin ollen ehdotuksen lopullinen vahvistus ei enää kohdannut estettä muinaistieteellisen toimiston puolelta, ehdotti kamari, että kaupunginvaltuusto toistaisi anomuksensa semmoisen vahvistuksen saamisesta. Mitä sitten tuli toivomukseen, että tarpeen vaatiessa luovutettaisiin kaupungin maalta paikka vastaiselle Castrén-patsaalle, lausui kamari että, sittenkun oli laadittu lopullinen ehdotus muistopatsaan sijoittamiseksi, kaupunginviranomaisilla ei näyttänyt olevan aihetta vastustaa muistopatsaan sijoittamista esimerkiksi korttelia n:o 422 eteläpuolelta rajoitettavalle jalkakäytävälle, joka oli kaupunginasemakaavan muutosehdotukseen merkitty erittäin leveäksi. Kaupunginviranomaisten tulisi kuitenkin varata itselleen oikeus, ennenkuin lopullista lupaa muistopatsaan sijoittamiseen kaupungin maalle myönnettiin, tarkastaa ehdotus.

Asiaa esiteltäessä päätti 2) kaupunginvaltuusto laatia lausuntonsa sen mukaisesti mitä rahatoimikamari oli edellä kerrotulla tavalla esittänyt.

2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat asiat.

Sittenkun lisätty kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan kesäkuun 10 päivänä 1913 palauttanut 3) kysymyksen maatalan ostosta miesten työsiirtolan paikaksi asiaa varten aikaisemmin asetettuun valiokuntaan edelleen valmisteltavaksi, antoi valiokunta maaliskuun

Maatalan ostoa
työsiirtolan
paikaksi.

1) Ks. 1912 vuod. kert. siv. 4 ja 5. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 9 §. — 3) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 10 ja seur.